

Minister Schouten heeft donderdag de brochure Zin in Zorglandbouw in ontvangst genomen. Studenten van de Wageningse universiteit bezochten tien zorgboerderijen en beschreven de diepere drijfveren van zorgboeren.

Zorgboer haalt motivatie uit meer dan één drijfveer

INTERVIEW

Louis Seesing

Projectleider Judith Westerkink (45) van Wageningen University & Research was nauw betrokken bij de totstandkoming van de donderdag gepresenteerde brochure Zin in Zorglandbouw. Zes vragen.

Hoe is het idee voor dit onderzoek ontstaan?

„De vraag kwam van de christelijke zorgboerderij 't Paradijs en de antroposofische stichting Omslag. Deze zorgboeren willen meer met andere zorgboeren in gesprek over wat hen echt drijft en hoe zich dat uit.”

Waar komt die behoefte vandaan?

„In de zorglandbouw is relatief veel sprake van bureaucratie.

„Bureaucratische rompslomp kost zorgboer vaak veel negatieve energie”

Subsidies zijn te veel ingericht op grote zorginstellingen. Zorgboerderijen zijn juist klein. Daarnaast wordt op een zorgboerderij een ander type zorg verleend en dus is er ook een andere aanpak vereist. Het zorgsysteem is dus niet goed op deze sector ingericht. De vele regeltjes en de bureaucratie rompslomp kosten veel zorgboeren negatieve energie. Daardoor ontstond de behoefte om hierover met elkaar in gesprek te gaan. Om elkaar te inspireren en te bemoedigen.”

Hoe is het onderzoek uitgevoerd?

„Het onderzoek kon niet worden gedaan door mensen

simpelweg een enquête te laten invullen. Het gaat over gevoelige onderwerpen, dus vergt het tijd om tot een niveau van vertrouwen te komen. De studenten die het onderzoek hebben uitgevoerd, hebben daarom de nodige tijd doorgebracht op de zorgboerderijen. Ze gingen niet alleen met de zorgboeren in gesprek maar spraken ook met de cliënten. Zo zijn de data verzameld.”

Wat is de opvallendste conclusie van het onderzoek?

„We hebben de drijfveren van de zorgboeren onderverdeeld in vier categorieën. Zo werkt een antroposofische zorgboer vooral vanuit een mensgerichte overtuiging, terwijl bij een christelijke zorgboer religieuze overwegingen de doorslag geven. Wat het meest opvalt, is dat geen enkele zorgboer maar één drijfveer noemt. Vaak ligt het accent wel op één, maar er zijn ook andere motieven die hem of haar inspireren. Een christelijke zorgboer wordt bijvoorbeeld vooral gedreven door zijn geloof in God, maar ook mens- en milieugerichte overtuigingen kunnen meespelen.”

Ondanks de overlap kunnen er dus wel accentverschillen liggen in drijfveren. Merken de cliënten op een zorgboerderij daar wat van?

„In principe hebben alle onderzochte zorgboeren dezelfde kijk op degenen aan wie ze zorg verlenen. Ze noemen ze nooit patiënten, maar kiezen een inclusief woord om deze mensen te duiden. De benamingen verschillen, maar vaak worden ze bijvoorbeeld deelnemer genoemd.”

Donderdag is de brochure aan minister Schouten van Landbouw overhandigd. Hoe nu verder?

„We hopen dat het gesprek op gang komt. Niet alleen onder de zorgboeren, maar ook in het geheel van de samenleving. Als mensen meer van elkaar te weten komen, komt er ook meer begrip. Daar kunnen mooie dingen uit voortkomen.”

„Juf” Marry Verhage is de drijvende kracht achter zorgboerderij Buyskêrke voor dagbesteding op reformatorische grondslag in het Zeeuwse Boudewijnskerke. beeld Van Scheyen Fotografie

„Ieder kind mag hier zijn zoals het geschapen is”

Jan Dirk van Scheyen

Jan en Marry Verhage bieden dagbesteding aan kinderen met een beperking. „Ze mogen hier zijn, zoals ze geschapen zijn.”

De kinderen noemen haar „juf Marry.” Marry Verhage, drijvende kracht achter de reformatorische zorgboerderij Buyskêrke, was dertig jaar kleuterjuf. Bezig zijn met kinderen vindt ze het mooiste dat er is. Maar man Jan startte ze in 2004 hun zorgboerderij in het Zeeuwse Boudewijnskerke, een speldenprik bij Zoutelande. Inmiddels weten ouders tot in Zuid-Holland Buyskêrke –Boudewijnskerke op z'n Walchers– te vinden.

„We bieden een zinvolle dagbesteding aan kinderen met ADHD, autisme, het syndroom van Down of een andere verstandelijke beperking, en aan kinderen met een lichamelijke beperking”, zegt Marry. Onder professionele begeleiding doen de kinderen allerlei activiteiten: dieren verzorgen, koken, hout hakken en bewerken, het erf onderhouden en werken in de tuin. Natuurlijk mogen ze ook wel eens een partijtje voetballen, maar de dagbesteding verloopt gewoonlijk heel gestructureerd, vertelt Marry. „Deze kinderen hebben dat echt nodig.”

Bij aankomst worden ze opgevangen in 't Waghuis, een met

lange tafels ingerichte voormalige stalling annex werkplaats. Op een digibord in de ruimte staat, ondersteund met foto's, precies omschreven wat de kinderen die dag gaan doen en wie hen begeleidt.

„Ze vinden het heerlijk als ze precies weten wat ze moeten doen”, weet Marry. „Alles moet voorspelbaar zijn. Wanneer je ze helemaal vrij laat, weten ze zich geen raad. Daarom werken we

„Op school wordt dikwijls meer van de kinderen gevraagd dan ze aankunnen”

met duidelijk omschreven doelen: de een gaat in de keuken aan de slag, de ander tuiniert. Maar we letten er goed op wie we bij wie zetten. Op die manier kun je de gaven die kinderen hebben, zoals muzikaliteit, zorgzaamheid of creativiteit, zo goed mogelijk naar boven halen.”

Er werken twintig professionele begeleiders bij Buyskêrke. De

zorghoeve heeft een vaste groep van bijna veertig chauffeurs die de kinderen brengen en halen. Dit zijn vrijwilligers.

Buyskêrke geeft kinderen „de ruimte om zichzelf te zijn en in hun eigen tempo binnen hun eigen mogelijkheden zinvol bezig te zijn”, legt Marry uit. „We horen van hun ouders dat ze zich daardoor gewaardeerd voelen. Het zijn kinderen die op school vaak grote druk ervaren, er wordt dikwijls veel meer van hen gevraagd dan ze aan kunnen.”

Er wordt op de Walcherse zorgboerderij aan tafel gebeden en gedankt, en uit de Bijbel gelezen. De dag begint altijd met het zingen van psalmen en er is ook dagelijks een dagsluiting. „Kinderen uit ongelovige gezinnen zijn net zo welkom, maar moeten zich wel houden aan de regels en principes van de boerderij. Dat geeft eigenlijk nooit problemen.”

Naast kinderen biedt Buyskêrke ook dagbesteding aan schoolverlaters vanuit het speciaal onderwijs. En er is een sfeervolle ruimte ingericht voor een kleine groep dementerenden. Marry: „Wij vinden dat ieder mens telt. Zoals we geschapen zijn, mogen we er zijn.”

Een cliënt aan het werk op een zorgboerderij. Het zorgsysteem is niet goed op deze sector ingericht. beeld ANP, Robin Utrecht